

Muzułmańska hermeneutyka przyjazna homoseksualistom

6 maja 2008

Muzułmanie na całym świecie badają sposoby bycia jednocześnie gejem i częścią muzułmańskiej społeczności. Choć wydaje się, iż postawa zakazu wobec homoseksualizmu w islamie może to utrudniać, poglądu tego nie podzielają wszyscy muzułmanie. Istnieje również przeciwna im kultura muzułmańskich gejów, którzy pokazują, iż niekoniecznie wszyscy religijni uczeni byli przeciwni homoseksualizmowi.

Artykuł ten porusza kwestię takiego rozumienia islamu, które zezwala na związki homoseksualne.

Wielu zwyczajnych muzułmanów wierzy, iż muzułmańska hermeneutyka przyjazna homoseksualizmowi jest niemożliwa albo przynajmniej, iż jest ona fałszywa. Z wielu powodów może się wydawać, iż rzeczywiście jest ona mocno desperacką próbą pogodzenia tego, czego nie da się pogodzić. Jednakże Scott Kugle odpiera to przypuszczenie, twierdząc, iż słowo gej i muzułmanin należą do siebie, ponieważ formułują podstawę tożsamości współczesnych społeczeństw muzułmańskich na całym świecie.

Co więcej, analiza jak islam i homoseksualizm mogłyby zostać ideologicznie pogodzone, jest kwestią, która nie została poważnie zbadana w ostatnich latach. Nawet gdy ma to miejsce, nie czynią tego naukowcy, ale muzułmańscy aktywiści, będący lesbijkami/gejami/osobami

transseksualnymi/biseksualnymi/obojnaczymi, dla których jest to ważne z przyczyn osobistych. Z tego względu naukowcy mają małe pojęcie o tym, jak wygląda islam przyjazny homoseksualizmowi, a przede wszystkim, czy jego istnienie jest w ogóle możliwe.

W istocie status homoseksualizmu w Koranie jest bardziej mętny

i elastyczny niż według tego, co twierdzi ustalone prawo szariatu i większość populacji. W rzeczywistości kara przypisana za homoseksualizm w szariacie, którą stosuje się w miejscach takich jak Arabia Saudyjska, Iran czy Nigeria, wywodzi się z hadisu na temat Alego Ibn Abi Taliba, kuzyna Proroka i oponenta Aiszy w Bitwie Wielbłądziej, która nastąpiła krótko po śmierci Proroka. Po śmierci Proroka dwaj mężczyźni złapani na akcie homoseksualnym zostali postawieni przed oblicze Alego Ibn Abu Taliba. Wkrótce stało się jasne, że żaden z Towarzyszy Proroka nie był w stanie podać ani przypomnieć sobie hadisu, w którym Prorok ustanowiłby karę za uprawianie homoseksualizmu. Młody gej, muzułmanin, z którym przeprowadzono wywiad do filmu dokumentalnego, opowiada tę historię, co wskazuje, iż między muzułmańskimi gejami istnieje świadomość, iż zasadność stosowania kary za homoseksualizm w krajach muzułmańskich można podważyć. Ibn Abi Talib w każdym razie, nakazał zrzucenie dwóch mężczyzn z dachu i obrzucenie ich gradem kamieni.

Wydarzenie to wyznacza pierwszą oficjalną postawę muzułmańskiego przywódcy w kwestii relacji homoseksualnych, stąd też incydent ten zdaje się być źródłem współczesnego stosunku islamu do związków homoseksualnych. Zaalarmował również wczesnych uczonych z dziedziny fiqhu, którzy zdali sobie sprawę, iż informacje na temat zakazu homoseksualizmu lub kary za homoseksualizm nie są wystarczające tak w Koranie, jak i w autentycznych hadisach, które zostały wyselekcjonowane i zebrane przez al-Buhari'ego. Ponadto sprawili oni, iż wyłonił się żywy i negujący dyskurs na ten temat. Cytowali wątpliwe hadisy, to znaczy takie, które nie posiadały właściwego łańcuszka przekazicieli, który sięgałby aż Proroka i jego Towarzyszy. Opowiadały one o tym, iż Prorok uważał homoseksualne kontakty mężczyzn oraz kobiet za grzeszne, równe zinię, a także iż surowa kara spadnie na aktywnego i pasywnego partnera.

Współczesny muzułmański prąd większościowy w stosunku do

homoseksualizmu, który jest reprezentowany np. przez szeroko znanego Szejcha Yusufa al-Qardawi'ego, odziedziczył sposób interpretacji religijnych tekstów, który doprowadził do tych samych, negatywnych i potępiających wniosków na temat homoseksualizmu. Takie metody interpretacji można odnaleźć w dziełach takich naukowców z dziedziny fiqhu jak al-Zuhri, al-Thahabi, al-Suyuti, al-Mashtooli lub al-Hindi, którzy często opierali się na hadisach maqtu'a (hadisach, których łańcucha przekazicieli nie można doprowadzić wstecz do wiarygodnych źródeł), aby uzasadnić karanie za homoseksualizm.

HISTORIA LOTA

Jednak nie wszyscy muzułmanie podzielają ten zakazujący stosunek do homoseksualizmu. W rzeczywistości istnieje również kontr-kultura muzułmańskich homoseksualistów, którzy wskazują, iż nie wszystkie muzułmańskie społeczności czy uczeni z dziedziny fiqhu byli koniecznie przeciwni homoseksualizmowi. Istniała grupa uczonych z zakresu fiqhu, takich jak Ibn Hazm, Hasan al-Basri i Yahya Bin Aktham, którzy nie postrzegali homoseksualizmu jako równego cudzołóstwu lub zasługującemu na karę według muzułmańskiego prawa. W swojej księdze Al-Muhalla Ibn Hazm w jasny sposób odrzuca hadis, który podaje, iż lesbijstwo jest cudzołożeniem kobiet ze sobą, jako hadis nieautentyczny lub też hadis bez isnadu. Al-Hasan al-Basri i Ibn al-Hazm obaj stykali się ze środowiskiem gejów i często po prostu odwoływali się do nich w swoich dziełach.

Yahya Bin Aktham, Qadi al-Muslimin w Bagdadzie w czasach kalifa al-Ma'muna, znany był z zezwalania na homoseksualizm i zaangażowania w związki homoseksualne; natomiast Ibn Hazm wprost stwierdza, iż niektóre społeczeństwa muzułmańskie jego czasów zakazywały homoseksualizmu i wyznaczały za homoseksualizm kary, a inne akceptowały go i dopuszczały prawnie. Ibn Hazm przestrzega nas także, że historia ludu Lota, tak jak została ona zrelacjonowana w Koranie, nie zawsze była postrzegana jako opowieść ostrzegająca konkretnie i wyjątkowo przed homoseksualizmem. Ibn Hazm spiera się, iż

historia ta służyć ma za ostrzeżenie dla tych, którzy odrzuciliby prawdziwego proroka, takiego jak Lot. Ibn Hazm podkreśla, iż to nieposłuszeństwo ludu Lota i jego sprzeciw w zaakceptowaniu go jako prawdziwego proroka doprowadziły do ich zagłady, nie zaś po prostu fakt, iż praktykowali oni homoseksualizm.

Idąc dalej, w Surze al-A'raaf: 80-84, Lot karci swój lud za porzucenie kobiet i oddanie się tylko aktom homoseksualnym, ale, twierdzi Ibn Hazm, nie jest to najważniejszy powód ich śmierci, gdyż Lot dodatkowo został zhańbiony przez ich próbę zgwałcenia gościa (który okazuje się być aniołem wysłanym przez Boga, w celu wyprowadzenia Lota z Sodomy, patrz Sura Hud: 78-81). Jeśli jednak ludzie Lota są, pomimo wszystko, homoseksualistami, opowieść podkreśla, iż jest to jeden z ich nagannych przymiotów, ale ich zagłada wydaje się być raczej spowodowana ich odrzuceniem Lota i próbami, by zgwałcić gościa, niż ich seksualnymi praktykami. Współcześni uczeni z dziedziny fiqhu mają skłonność do generalizowania historii ludu Lota i postrzegają ją raczej jako opowieść charakteryzującą wszystkich homoseksualistów każdej epoki, w miejsce jej interpretacji jako historycznego incydentu lub historii, odnoszącej się do konkretnych osób. Jednakże dla potrzeb przyjaznej homoseksualistom muzułmańskiej hermeneutyki, od razu pojawiające się pytanie brzmi: co mają zrobić muzułmanie z homoseksualistami, którzy nie przypominają ludu Lota, którzy nie są ani gwałcicielami, ani nawet niewierzącymi? Jest to dokładnie to pytanie, które domyślnie postawił Ibn Hazm w XI wieku.

ZAKAZYWANIE FAHSHY

W końcu koraniczny werset Sury al-Nisa': 20-21 był często postrzegany przez współczesnych muzułmanów jako zakazujący homoseksualizmu. Werset mówi wiernym, że jeśli kobieta została przyłapana na uprawianiu fahshy (termin zostanie za chwilę wytłumaczony), powinna być przetrzymywana w areszcie domowym na nieokreślony czas lub do chwili, gdy Bóg znajdzie dla niej

rozwiązanie. Ten sam wers mówi, iż dwóch mężczyzn, przyłapanych na fahshy powinno się ukarać, a jeśli się ukorzą, powinni zostać wypuszczeni. Jeśli przez słowo fahsha rozumiemy homoseksualizm, jak często twierdzą autorytety religijne, przepisana tu kara zdecydowanie ustępuje decyzji karnej wydanej przez Alego Ibn Abu Taliba (to znaczy zabicia homoseksualistów przez zrzucenie ich z dachu). Niemniej jednak nawet mimo tego, iż wielu współczesnych uczonych rozumie tutaj fahshę jako homoseksualizm, samo słowo nie oznacza konkretnie homoseksualizmu i właściwie mogłoby oznaczać każdy nieokreślony rodzaj pozamałżeńskich czynności seksualnych. Fahsha jest słowem, które oznacza obsceniczne zachowanie seksualne i może odnosić się do bestialstwa, wyuzdania, orgii, i być może również, ale na pewno nie tylko, do homoseksualizmu. Obecnie bardzo trudno jest udowodnić twierdzenie, iż wers ten w ogóle ma coś wspólnego z aktem homoseksualnym, gdyż zdaje się on odnosić do aktu seksualnego między jedną teoretyczną kobietą i dwoma, teoretycznymi mężczyznami, gdzie kobieta jest przetrzymywana w areszcie domowym, a mężczyźni ukarani i uwolnieni, jeśli okażą skrucę.

MUZUŁMAŃSKA HERMENEUTYKA PRZYJAZNA HOMOSEKSUALISTOM

Muzułmańska hermeneutyka przyjazna homoseksualistom zaczyna się przede wszystkim od odrzucenia nieautentycznych (lub urywających się) hadisów, które mówią o homoseksualizmie, a na których opierali się wcześniejsi i późniejsi uczeni w fiqhu. Po drugie, hermeneutyka ta przechodzi do obalenia przekonania, iż historia Lota w Koranie to opowieść o homoseksualistach lub jeszcze gorzej, opowieść o wszystkich homoseksualistach, którzy żyli i będą żyć. Spośród autentycznych zachowanych hadisów, poświadczonych w Sahih al-Buhari dwa są znaczące. Jeden z nich, o którym tu wspomnę, to historia o mukhanath. W tym konkretnym okresie historycznym słowo mukhanath mogło oznaczać kastrata lub zniewieściałego mężczyznę (z reguły homoseksualistę) lub osobę o nie skonkretyzowanej płci (z reguły obojnaczą). W tym hadisie mukhanath był w domu Um Salmy

(żony Proroka) i został wyrzucony przez Proroka za przebywanie sam na sam z kobietą (na co mu wcześniej pozwalano) po tym, jak opisał pod kątem seksualnym jedną kobietę żołnierzowi Proroka. Jeśli przez określenie mukhanath rozumieć zniewieściałego, homoseksualnego mężczyznę (tak jak widzą to niektórzy współcześni tłumacze hadisu), musielibyśmy wziąć pod uwagę, iż przebywał on przy Proroku i został wyrzucony za wejście do pomieszczeń kobiet, gdyż był w stanie opisać je jako obiekty seksualne, a więc za swój heteroseksualizm, podczas gdy jego domniemany homoseksualizm pozwalał mu na wcześniejsze niezakłócone przebywanie w pomieszczeniach kobiet i na towarzystwo Proroka. Jeśli Prorok nie sprzeciwiał się obecności mukhanath, możemy łatwo zauważyć, dlaczego nie było autentycznych hadisów, mówiących o tym, jak zakazywał bądź karał homoseksualistów.

Zatem z perspektywy Zahiri'ego islam i homoseksualizm mogą zostać pogodzone. Ten sposób interpretacji kontynuował m.in. Ibn Hazm. Zredukował on ilość tekstów religijnych, które mogłyby się oprzeć na świętym Koranie lub kolekcji autentycznych hadisów al-Buhari'ego bądź al-Muslima. Fakt, iż homoseksualizm nie był karalny w latach formowania się islamu, w okresie życia Proroka; że hadisy, potępiające homoseksualizm nie mają właściwego isnadu i że koraniczna historia o Locie jest niepotrzebnie rozpatrywana jako opowieść o wszystkich homoseksualistach zamiast o konkretnych ludziach w konkretnym czasie – wszystkie te fakty pokazują, że muzułmańska hermeneutyka przyjazna homoseksualistom jest przynajmniej w teorii możliwa.

WRODZONY CZY NIE

Wielu muzułmańskich uczonych, którzy są przeciwni homoseksualizmowi twierdzi również, iż nie może on być wrodzony bądź fitra, mimo tego, że wielu muzułmańskich homoseksualistów twierdzi inaczej. Odrzucenie wrodzonej natury homoseksualizmu wypływa z przesłanki, iż Bóg nie popełnia błędów i stwarza człowieka idealnym. Wierzy się, iż

homoseksualiści wybierają drogę grzechu, podążając za swoimi homoseksualnymi pragnieniami i że homoseksualne pragnienia same w sobie nie są grzechem, a dopiero ich spełnienie jest. Te konserwatywne podejście sugeruje rozwiązanie dla homoseksualnych par. Skoro nie samo pożądanie jest grzeszne, ale akt, muzułmańscy homoseksualiści mogą wchodzić w platoniczne związki bez poczucia winy tak długo, jak długo będą unikać pewnych aktów. Lub, według bardziej radykalnego sposobu myślenia, który jest obecnie przyjmowany przez homoseksualnych muzułmanów, homoseksualizm jest w wielu przypadkach naprawdę fitra oraz wrodzony i jest on częścią zamysłu Stwórcy.

Tę drugą drogę argumentacji wspiera niezaprzeczalna fitra w przypadku osób obojnaczych. Nie można się spierać, iż osoby obojnacze wybrały, by być obojnaczymi, ponieważ dosłownie rodzą się w ten sposób, a nie występują ani w hadisach, ani w Świętym Koranie. Stąd też Bóg tworzy jednostki, które nie są ani mężczyznami, ani kobietami, nawet mimo tego, iż nie jest to wytłumaczone w islamie. A więc argumentacja idzie dalej: tak jak Bóg tworzy istoty, które nie są ani kobietami, ani mężczyznami, tworzy także takie jednostki, które nie mogą dopasować się do binarnego heteroseksualnego systemu normatywnego, promowanego przez wiele muzułmańskich społeczeństw. Pogląd ten oddaje racjonalne podejście do muzułmańskiej interpretacji, które nie kłóci się z naukową metodologią i teorią opartą na dowodach, ale nie trzeba wspominać, iż tego rodzaju postrzeganie islamu nie jest aktualnie zbyt popularne ani dominujące. Niemniej fakt, iż taka argumentacja została podjęta, pokazuje, iż przyjazne homoseksualizmowi interpretacje islamu są nie tylko możliwe w teorii, ale oferują także pobożnym homoseksualnym muzułmanom drogę pogodzenia z własną wiarą.

Autor: Samar Habib (ISIM Review)

Tłumaczenie: Marta Minakowska

Źródło: [Arabia](#)

OD TŁUMACZA

Samar Habib jest wykładowcą Islamic Studies na University of Western Sydney i autorem Female Homosexuality in the Middle East.

Powyższy artykuł pochodzi z najnowszego, 21. numeru magazynu ISIM Review, wydawanego przez International Institute for the Study of Islam in Modern World w Holandii. Darmową subskrypcję magazynu można zamówić na stronie Instytutu: <http://www.isim.nl>.

BIBLIOGRAFIA

1. Scott Kugle, Queer Jihad: A View from South Africa, ISIM Review, no. 16 (2005): 14-15.
2. I Exist, reż. Peter Barbosa, Arab Film Distributors (2003). Patrz także: http://www.religioustolerance.org/hom_isla.htm.
3. Hadis o Alim cytowany w kilku wczesnych tekstach, takich jak Rash-al. Labeeb Ila Mu'asharat al-Habib (Thala Lil-Tiba'ah Wa'l-Nashr, 2002), 123.
4. Islamic Stance on Homosexuality, red. Nadia El-Awady, Islam Online: <http://www.islamonline.net/english>.
5. Samar Habib, The History and Representation of Female Homosexuality in the Middle Ages, w Female Homosexuality in the Middle East: Histories and Representations (New York and London: Routledge, 2007), 55-62 oraz 59-60.
6. Ibn Hazm, al-Muhalla (ok. 1060 A.D.), dostępne na www.alwaraq.net, 2232-2233 oraz 2228-2229.
7. Buhari, al-Nikah, 4834, Hadith Encyclopedia, Ver. 2.1, Harf (Cairo and Riaydh)
8. Jim Wafer, Muhammad and Male Homosexuality w Islamic Homosexualities, red. Stephen O. Murray i Will Roscoe (New

York: New York University Press, 1997) 87-96.

9. Dokument A Jihad for Love, rež. Parvez Sharma, Channel Four Films, 2007 i <http://www.ajihadforlove.com/home.html>.

10. Paula Sander, Gendering the Ungendered Body: Hermaphrodites in Medieval Islamic Law, w Women in Middle Eastern History, red. Nikki R. Keddie i Beth Baron (New Haven: Yale University Press, 1991), 75-95.